

DEPOT LÉCAL

NĂM THỨ BA. — SỐ 144

JEUDI 4 DÉCEMBRE 1919

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC NGŨ

AN HÀ NHƯ'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction — Rédaction — Administration — Boulevard Delanoue, CANTHO

TỔNG LY: TRẦN-DẮC-NGHĨA

Chủ Bút: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHƯ'T TRÌNH

TRONG CỘT DÒNG-DƯƠNG

BON CHỮ LANGSA

BON CHỮ QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3. 00
BÁN LẺ MỖI SỐ.....	0, 15

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BON QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4,50

Vì nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhựt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

Cantho. — Imp. de l'Ouest

VIN DE CHINE DIT **ALCOOL MEDICAMENTEUX****RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU**

Bồn Dược Phòng kính chào chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà nước cho phép Bồn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-tỉnh; nên bồn hiệu ăn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đăng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bồn hiệu ngâm, kể ra sau này: Và có một thứ Thuốc ho thiết là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHÍ KHẢI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vô nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

GIA MỖI VE 0\$30, MỖI LỖ 12 VE 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thơ cho Bồn hiệu thì bồn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THẤP TƯỞU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phần ngâm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiết là một thứ rượu thuốc rất thần hiệu.

Nó trị bệnh như: đau phong, tay chơn phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chơn, đau nhức trong gân cốt, các chứng thống đờ đi đứng chẳng an, đau nửa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều hiệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi, lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu hay đều, sanh tinh huyết.

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe hẳn hơn lúc trước trăm phần người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh mẽ luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHƯỞNG BỎ HUYẾT TƯỞU

Là một thứ Bí-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người.

Sắc dục quá độ, nhức đầu chóng mặt, thần hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cũ đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỗi mệt, đờn bà đường kinh không đúng, bạch đới xích-đái đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thấy đều dùng đăng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đau bệnh chỉ nó trừ cũng nói.

BÁ BO-VỆ SANH TƯỞU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rũ liệt, lỗ tai lùng bùng, con mắt mờ mệt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư.

Bồn dược phòng hằng đa tâm chú ý, tiệm Phương kia thể nọ hết sức mới chế ra đăng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hễ âm hư thì bổ âm, dương hư thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thật hủy kém hao, hễ uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiết là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯỞU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hổ-cốt và Mộc-qua, bồn dược phòng chẳng nên công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiết tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Đau trong xương, tứ chi rũ liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tim la.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiết là một thứ thuốc hay đệ nhất.

• Bất kỳ đờn ông đờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực hội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TƯỞU**RƯỢU THUỐC BỊM BỊP**

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huột lược thơ can, ấy là một thứ thuốc bí truyền linh nghiệm đệ nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ đăng, còn như đau lưng, nhức tay, mỗi chơn, đau trong xương, hay dục gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chơn bại hoại. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của Bồn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chẵn, hiệu Trung-Huệ Dược Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhân để hiệu Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thơ để chỗ ở cho ký lượng thì bồn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quý khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

thăm. Cũng bởi tại ta bỏ thời giờ hay chong nom về việc đó, chứ nhà-nước Đại-Pháp cũng có lòng chiều cố ta, nên đã lập thành trường "Bá-nghê" cho ta vào đó học tập nghề nghiệp, song từ thuở giờ các sĩ tử ra trường đó, ít nghe ai tạo thành nghề may móc, nghề thợ mộc hay là nghề chi khác nữa.

Ấy vậy, muốn cho công thương liên lạc với nhau là đều cần nhất trong buổi này, xin Đồng-bang các vị có chí nào, đã học được nghề nào tinh xảo, hãy rủ nhau hiệp hùn lập nhà công nghệ, chế tạo đồ vật dụng, thông lưu bán các nơi trong xứ mình, thì quyền lợi trong cuộc buôn bán của ta sẽ rộng rãi về tay ta nắm.

Cái hậu-vận nước nhà ta mà cường thanh phát đạt được cũng do nơi công thương kỹ nghệ mà ra đó.

P. K. X.

Ta nên giúp đỡ lẫn nhau

Một mai út hàng gánh sầu nhe thỉnh

Lúc này đồng bang ta tranh thương mại với khách trú mỗi tuần các báo vận động khuyến khích đồng bào nghe đường như tiếng sấm nổ rền về hướng trời Nam, đâu đâu ai cũng đều quyết một lòng tranh thương tấy hận mà tuyệt giao với khách trú, thiếu chi gương tốt nêu đây, chỗ thì đuổi không cho chèo ở trong đất, chỗ thì tăng giá phở, chỗ thì xuất vốn hùn hiệp, dựng dựng cuộc thương mại, ấy là gương của các đảng biết thương nòi giống không đánh để cho người đồng bang phải bị tay khách trú áp chế, mà mình ngồi yên nơi chốn bàn quan mà

thò tư lợi, nên mới tiên xướng ra lập hội này hàng kia dựng điều đó người đồng bang lên khỏi nơi bưng lầy, mà các đảng nhiệt tâm như vậy thì ít, còn phần vá áo tuổi cơm thì nhiều, cứ biết một mình lợi, một mình giàu mà thôi, mặt tuy ai làm nô lệ ước, phải chi các hàng phú bộ nhà nam ta đều có lòng thương nòi giống đều làm như vậy thì có lo chi là đoàn thể không nên, ngặt người muốn ra tranh thương với khách trú thì không có tư bốn, rồi làm sao mà thi thố đặng, còn kẻ có tư bốn thì cứ ôm gói bạc tro tro, giữ một lòng khấn khấn dành ngôi mà coi người đồng bang mình làm kẻ hạ tiện. Thiết nghĩ người như vậy thì không có ích chi cho đời cả.

Các ông nhà giàu ôi! xin hãy xét lại cho cùng rồi rút cái tấm lòng nghi ngại mà bỏ đi, như theo cơ hội này hãy ra mà hùn hiệp lo buôn bán, ấy là các ông biết thương người đồng bang đó.

Các ông hãy xét sự tranh thương với khách trú đây trong ba triệu rưỡi đồng bào ta lẽ đều phải lo chung hết thảy, là vì sợ nếu mà họa hổ bất thành thì khác trú đem lòng cố hận lại càng áp chế đồng bang ta hơn nữa, mà các ông cũng tránh không khỏi tay của chúng nó nữa đâu. Tới chừng ấy các ông đi góp bạc phở thân tiên vườn thì chi cho khỏi họa nó nói xiên nói xéo... các ông ôi! hãy suy đi xét lại cho cùng đừng có nghi ngại chi nữa.

Nếu mà các ông sợ hùn hiệp với người rồi người ăn gian ăn lận thì các ông hãy lập tiệm mà buôn bán riêng một mình thì khỏi sợ chi hết, còn những kẻ làm công mà các ông sợ nó gian, lận, thì các ông hãy kiếm phương chước chi hay mà ngăn ngừa trước nó đi.

Khuyến khích đồng bang ta tranh thương mại là sự có ích chung, chứ không phải mà kêu các ông biếu đem tiền ra mà cho không thiên hạ nên các ông đừng dửng; nếu lúc này các ông lập tiệm buôn bán thì càng lợi càng giàu thêm cho các ông đó, lại chẳng phải mà các nhà soạn báo khuyến khích các ông ra tranh lo thương mại rồi người dặng lợi chi đâu chẳng qua là người rộng thấy xa nghe, phần thấy đồng bào ta bị nơi tay khách trú hà hiếp trong cuộc thương mại nên chẳng nỡ lòng bỏ qua nên mới có động đồng bang ta như vậy đó, mai sau đâu mà cơ hội bất thành thì cái tiếng biết thương đồng chủng, biết niêm đoàn thể, biết ái đồng bào của người chẳng khi nào mục.

Các ông đừng có nghe chi những lời dèm pha, gạt gẫm... mà phải diễn đảo cái lòng rồi phân phân bất nhất vậy đó, nếu mà bây giờ các ông lo tranh thương cuộc dặng thành thì sau các ông sẽ dặng gánh sầu nhe thỉnh vậy.

Một tiếng của chèo khi Annam ta là « man, ri mọi rợ » thì toàn là trong nước chúng ta đó, không lẽ các ông chẳng có tình hi, nộ, ái, ô, dục, mà làm lằng lăm lơ, các ông hãy nhớ rằng: « cây da cây thán, thán cây cây da » các ông có của thì người có công, kẻ của người công khấn khít lại thì chẳng ít năm đầy sẽ vẫn hồi quyền lợi dặng, về cho đồng bang ta.

Ômôn: Nguyễn-hữu-Phước

Vợ khuyên chồng

Cờ chiều thương nháp nháp, trống hiệp cổ vang vầy. Bởi cơ sự chi đây? Ở tranh bán buôn với khách.

Anh nó ôi!

Mau vận trù kế sách, tua kiếm chước diên thương. Đuốt văn minh soi sáng bước đường: giấy đoàn thể xe sàng mỗi chi. Anh nó cũng là người cách trí, nỡ điểm nhiên tọa thị sao đánh! rành rành đây nẻo lợi đường danh, danh tuy có ắt lợi kia cho có. Thức thời vụ bằng tay tài ngộ. Thiệp hai sang mới rõ chí hùng hào. Để chờ cho hết nước mới đào ao; chứ biết gặp mưa đào hay chăng...? Nỡ nào đi dùng thẳng, nỡ nào lại dấn dấn, kia chú chèo nọ anh chèo chờ có thuột lột da mình đó. Minh tuy, không giàu có, song cũng đủ xây xài. Biết ngày nay khó biết ngày mai; ăn có bữa chớ lo không có bữa. Em cũng thấy hiểm kẻ tiền muôn lửa vừa, thoát tiêu tang theo khóm lửa lằng mảy. Cho hay trổng si cũng nhẩn mảy, mới biết tiền tài là huyết mạch.

Anh nó cũng sao thông kinh sách, nhẩy sao ra cho khỏi cái ách của chi-na kế năm dài ngày vẩn thoát qua. Ôi thôi Tuổi đã lớn, tác lại già, ngách mình lại cho mình là bề trề.

Thiếp đầu dám chề anh nó tệ, bởi nóng lòng nào nệ mịch lòng. Chữ hữu tiền khả dĩ thông thân, câu bán bất tiểu tr cù qu. Anh nó hãy xét suy cho kỹ há dám đầu dị nghị việc chồng. Cuộc phở trương là phận sự của đàn ông, xin nhắc nhớ nguồn trông định đat.

PHỤC TỬ

Nghe tiếng phải cầm hàng chín vật thấy lời khuyên thả dặng ngàn vàng. Nợ áo cơm triệu triệu một vai mang, ơn sanh dự hoàng hoàng đôi gánh nặng.

Việc buôn bán lòng anh đã tỉnh sáng kiếp thời nay rất may mắn biết là bao. Cõi Việt-Nam đương buổi phong trào, mình có mắt lè nào đành ngó lảng.

Bực trí thừa ra công khai sáng, bạn đồng bang niều càng lợi quýt. Chữ thiệp bộ vi tiền, câu sanh tài đại đạo. Thêm mấy nhà soạn báo, kêu la đã rạo cổ môn hơi. Anh thừa giấy lâu rồi lựa là em nhắc nhở. Còn nhiều đầu lờ mờ, khiến ngao trờ bước đường, nhắc đến nghĩ mà buồn, nói ra càng thêm hổ. Bởi lòng người tặc đồ, chẳng mên nghĩa đồng bào. Hạng có chí tuyệt giao chề về Tào bôn trước, Người tính xuôi tính ngược kẻ nói tới nói lui, mây nga ai về rồi bởi. Lửa dấm ai ghen lại due!!

Anh cũng biết. Con người gặp thế thời có mấy lúc, chẳng hiệu toan nỡ để cái danh nưc về sau. Muốn tranh thương hiệp từ bản cho lớn lao, lửa muốn khóm nưc một đôi gàu sao đủ. Nhờ mấy ông khuyên nhủ, cho họ rú theo lần, anh nói chuyện cả rần, họ tỉnh lần tiên rạo. Đã chề mình gian giáo, lại khen chề thiết tha, sớm vào quán nhâm xà, trưa lần la vớt chèo, khi đu tri lòng không biết nhue, gọi Nam mang tai đã nghe đây. Tiều na-má cũng trôi thầy, cứ nói trầy xinh xái.

Muốn tỏ nhưng lời phải trái, rồi e họ lại trách mình, bởi vậy mới làm thỉnh; chớ anh không bình giống chề. Lẽ nào làm sự một, vì ít tư khó dết nên hàng. Ôm dạ phiền thơ lại rồi than, trời biết nỗi cơ quang chằng nhẽ...!...

Phụ chương bội quán mặt kẻ, thuận thời phải lè ta làm, nắm thiết thành lo

báo đáp cho Đồng bang, họa là khởi hồ bang cùng non nước.

(vi hoàn)

Lương-văn-Thông

Comptable de la Société Cie

Giao tiếp thương mại

Hậu thanh—Culaomây

Dụng nhưn mặt nghi

Tường chẳng chỉ quý báu hơn đạo làm người sáng nghiệp sanh nhai trong thế cuộc, dầu trí hoặc ngu mực trung tính làm nên không kiếp thì chầy sẽ nên bực người danh giá.

Làm chỉ như kẻ bắt lương lương gạt tráo chác đời xa chạy cao bay cũng chẳng khỏi lướt ời cho được, mà ai lại khờ dại gì dợt kẻ bắt lương ấy làm cho thái quá, dầu có vậy cũng chút ít đó thôi sẽ lộ xuất cơ mưu thì cả đời tên tuổi đã hư rồi thấy mà ghê mặt ai thêm dung tới nữa. Lời cổ ngữ: nhưn vô tính bất lập, lại tục thường vì: tiếng lành đồn xa tiếng dữ đồn ba ngày đường, cáo lỗi tôi xin thêm vào cho đúng ba ngày đường hồ là buổi xưa kia còn bây giờ có giấy thép thùng thơ chẳng biết mấy ngày đường tàu, xe lửa.

Chư cũng hiếm bên người trung tính, người ngồi tiệm kẻ cầm sổ đi đầu lùa, góp bạc cho đại phú gia cho đến dợt kẻ tới tở ăn cây nào rào cây nấy khá khen cho chủ đồ thâu tánh tình rất tình cạy như người thân thích; kẻ xa lạ trông vào chẳng biết ngoai nhưn, tường ruột rà chỉ đó.

Nhưng mấy vị lương tâm xử thế chớ ra ơn tế độ dúp giùm lập nên gia nghiệp

rõ ràng người lại muốn giàu lớn hơn cổ chủ, sự nấy háng có khắp cả lục châu xét lấy đó mà coi chớ nên đem một kẻ vô tâm mà nghi kỵ phần nhiều hảo ý.

Tôi chẳng tỷ chỉ nhiều một gương nấy đây thì đủ hiểu người nước Nam có dạ trung thành cả muốn tai mắt người nghe thấy. Sở làm vậy: tỉnh Sốt trắng làng Batrinh diên địa nhưn số rất nhiều mỗi năm thuế và công nho 17 ngàn người bạc; người thổ giàu là lương cả Cánh đứng báo kiết cho M. Nguyễn-thanh-Nhân bạch thủ xuất thân làm xã trưởng ba năm nay lo kham hườn tất. Đó rất đổi là Thổ với Nam còn nặng nghĩa vậy thay, con mắt rõ xem người phải thay hườn chỉ một chương tộc nỡ đánh làm tai ngor mất lếp.

Chư tôn ôi! buổi nầy ai cũng nóng lòng chen vai vào trường thương nghiệp dành một lợi cho nưc nhà ta; kẻ yếu sức nhờ người mạnh đỡ nưc, kẻ ít vốn nhờ người giàu tư trợ, đã biết rằng: chỉ xéch nhưn tâm bất khả phòng ấy là kẻ viển phương tàn áo kià còn những người gốc gác xóm làng có lẽ độ lượng được mà chớ khá quá nghi làm cho đoàn thể hóa ra trề muợn, xin các ông gán chỉ hiệp hùn cho bọn em cháu được vui mừng với bố.....

Xuân-hòa Sốt trắng

Huỳnh-trung-Nghĩa

Bất-bình tắc-minh

Lâu nay những thơ từ, nhựt báo chỉ mà về làng, thì thói quen hay giao cho mấy ông xã! Cho nên quyền nưc xã, muốn cho ai coi thì cho coi. Bằng không thì thôi; cứ nội gia quyền của ông xã là: Chồng

coi, con đọc, biền xem... rồi tới tay bà xã xé gói cau khô, hay là gói bột tự ý; vì quyền tự do của nhà xã trưởng! Chớ chằng kể là của Công-nho mua Nhựt-Trình cho làng là để cho Hội-tế đọc, xem thói tệ nầy thường có vậy, là phần mấy làng ở kế cận với làng tôi ở, đều làm một kiểu. (Tôi nói đây, bất quá là một tổng, hay là năm ba làng tôi biết và đã thấy, chớ chằng phải tôi nói lường các ông xã trong Lục-châu, xin chư ông ký xết!) — Bởi vậy; Từ ngày khởi tuyệt giao thương mại với khách trú tới nay trong làng tôi ở thì êm ru, không nghe rứt rứt, nhúc nhích chi cả, ngủ mê-mang là vì không hay biết một chuyện chi hết; mấy tay hảo gia phú hộ cùng hàng hương chức lân cận chỉ cứ nghe lời của ba chú chề đồ thuyết bầy ha mà thôi. Còn phần đồng bang ta tấn bộ làm sao? chỗ nào lập tiệm! tại đâu mở cửa hàng, cũng là hùn hiệp chi đều không hay, không biết cả... Đó! có phải là lỗi nơi mấy ông xã chằng? Mỗi tuần đến có nhựt triah về làng, mà mấy ông xã cứ coi một mình, hay biết một mình, rồi dân không cho trong làng hay biểu mới ra như vậy..... Chớ chỉ mỗi tuần lễ đăng nhựt triah xã phải cho trao hay là coolie, thường xuyên đem cho hương chức coi cho biết, hoặc là đến kỳ nhóm có đủ mặt hương chức biểu biền nó đọc cho hương chức nghe cho rõ, đăng về nhà mà nói lại cho trong xóm bà tánh hay hiểu việc tuyệt giao thương mại với khách trú ngõ hiệp đoàn thể mà vậy vừng trong cuộc thương chiến nầy như các nơi đó vậy! không..... không, mấy ông xã nói trước đây, chằng hề có một chút chi nông trang cho Đồng bang trong làng hay biểu chi hết.... Đến đổi chềch chười mắng, như thàng Lý-thiền

đó, nó khi thì nòi giống ta từ Nam chí Bắc... mà có hay đâu?... Còn thằng chệch triệu châu Từ-Lợi 33 tuổi số bài 58.876 ở tại chợ Đình (Gò công) nó biểu... Annam ta ra hết lại mà ăn... (theo như trong Nam trung nhật báo số 119 ngày 7 Octobre 1919) đó, mà đồng bang trong làng có hay biết gì đâu?... Cũng biểu lại tiệm chệch mà bỏ nó đem tiền dúc cho nó mãi vậy, thiệt xấu hổ biết là chửi người nào! Hỡi ai ơi có biết?... Lại mới đây trong Thời Báo (số 83 ngày 21 Octobre 1919) bài Trung ngôn-ngệch chí của ông Thiệu-Huy (Long-xuyên) có nói:.....

«Tư hóm tuyết giao» với chệch đến nay, chúng làm ông hào tâm cổ động đồng bang hùn hiệp rất nhiều, mấy ông ấy đáng kính đáng phục, còn cũng hiểm ông sao mà theo thủ phụng (bư) ba «thằng chệch hoát, sùng bài nó, thêm «khuyến nhủ Annam mua hàng hóa của «hoa noll Nghi tức giận cảnh hồng... «nên bị phu mượn lời các báo nơi mục «thời sự mà chửi lại cho mấy ông bưng «bợ-chệch như: các báo cho mấy ông là: «con rắn, con rệp, con bò chệch v...v... «cha chả nghe qua nó mất cớ vô cùng. «Mình là người ta, mà bị sắp vào hàng «nhân di chố, châu-óc dưới đáy q... «bút máu đầu đường.....Y hì! xấu hổ «quá, như nhóp quá, sao mà mấy ông «đó lại ngoáy lỗ tai vui lòng lãnh mấy «chức quái gở vậy cho dân cả?

Đó mấy lời ông Thiệu-Huy nói trong Thời-Báo đây rất đích-dáng vậy, mà nào những mấy ông hào gia phú hộ cùng hương chức trong làng có hay biết chi đâu? Cũng cứ giữ y thói cũ là đến tiệm chệch mà mua bán như thường. Nếu ai có bày ra nói chuyện tuyết giao thương mãi với chệch thì cho rằng: Nói bậy bá

láp.... Annam mà mua bán gì nói cho rõn.....Tệ vậy, là tại mắt không thấy tại chẳng nghe những lời châu ngọc của chư vị chủ bút đã luận biện, rải cùng trên các tờ báo trong mấy tháng nay, nên mới còn mê muội thế ấy!

Ước ao! chứ chi các đừng nói trước đây tình giết nòng, rửa mắt cho sạch ghen, đừng có ngủ mê như thế nữa!—Mình là nam tử cũng là một phần lo cho xã hội, phạm thấy đến chi phải việc chi hay, tức thì phải cổ động cho Đồng bang trong làng hay biểu mới là phải cho! Chớ đừng có dụng mưu tâm kế làm ngật cho dân trong làng mà kiếm phần lợi riêng cho mình, thì lấy làm tội nghiệp cho dân Annam! lại ra người chẳng có chút lương tâm, không lòng thương đồng chừơng, thì cũng hổ với lương tâm lắm lắm... Xin các ông từ đây, hễ mỗi tuần có đăng nhật trình phải chuyển ra cho hương chức xem hay là đến kỳ nhóm, hoặc đám cúng đình, kỳ yên giỗ chạp chi mà có đồng người, nên đem nhật trình ra mà đọc cho đồng bang hay biểu trong cuộc tuyết giao thương mãi với khách-trú, là kẻ như ma nòi giống ta đó.

Trong làng mà phần nhiều đồng bang tình giết lo đoàn thể mà lùn hiệp mua bán tranh thương, thì nhờ có mấy ông xá dói Đảng mà đồng bang phần nhiều cứ nỏ mê mang chẳng thêm hỷ mát, thì cũng là tại mấy ông xá dói!

Sau đây, cầu xin quý ông Cai phó tổng mở lòng nhiệt thành ngó vào! Vì cơ hội này khá vi, nếu bỏ qua để cho chệch nó lấy lòng lại như cũ vậy, ác ngày sau dân Nam ta khó mà mở mắt trong đường thương mãi..... Các ông! xin thương giùm đồng bào Annam ta với! Nếu tiệm

Annam lập nhiều, đường thương Annam mở rộng.—Lẽ ghê Annam ta cũng đồ đến! hơn là kẻ nhờ Annam mà trở lại chửi mắng Annam, người như vậy, đương lúc này, họ làm màu mè, xữ phải gì cho lắm! Sau, rồi họ cũng khinh dể, khi bạc lương mà. Vì cái thói quen của họ mấy khi bỏ cho đặng...Cúi xin quý ông thương lấy nòi giống!

Luông đây tôi xin cúi đầu, cất tiếng tung hô lớn rằng: Ông cựu chánh tổng thương thọ Huyện hàm Nguyễn-văn-Nạn ở (Mỹtho) ông chánh tổng Ngô-trung-Tính (Tràvinh) ông chánh tổng Nguyễn-hòa-Hồng (Long-xuyên) ông chánh tổng Huỳnh-phong-Lưu, phó tổng Nguyễn-văn-Yên Tràôn (Cầuthor)v... v... là người có lòng sốt sắng lo việc tranh thương, đặng vàng hời quyền lợi, ngó rứa nhục cho đồng bang ta..... rất đáng khen vậy!

Xin chư ông Cai phó tổng trong Lục-châu hãy làm theo gương chư quý ông kể trên đây, thì đồng bang ta ác là đắc kỳ sở nguyện trong cuộc tranh thương đoạt lợi này vậy..!

THỜ SƠ, QUÊ KỊCH MẤY HÀNG

CẦU XIN TRÊN TRƯỚC, TỔNG LÀNG NGHIỆM CHO!!

Thôn-phu—Trương-văn-Liêu
ngụ tại Tân-Lợi trung-nhứt thôn

Nữ lưu luận biện

GHEN TƯƠNG QUA PHẢI HẠI THÂN

Và tôi là phận liễu bỏ quán vận yếm mang, trí độ hẹp hòi đầu dăm mùa búa trước cửa Lò ban, song tôi có thấy một việc cũng cho là lạ, nên tôi xin biên vào đây cho bạn nữ lưu tường tất.

Ngày nọ tôi xin phép lang quân tới đi thăm bà con về, tôi có thấy một đám đồng người, trong đám đồng ấy có một người dờn bà hình vóc coi vậy ồm, trạc chừng 30 tuổi ngời dĩa mé sông đương than trách chồng sao có mê sa dân diêm mà bỏ phỉ việc nhà, chẳng đoái hoài vợ yếu con thơ... trong lúc ấy ngời nước uên ghe tôi phải đậu lại mà chờ nước xuôi. Luông dịp tôi mới hỏi cho biết cớ do, thì người trên bờ thuật lại với tôi rằng: «chồng của người dờn bà ấy làm việc sở... có một người vợ bé, tháng ngày sa mê, chẳng đoái hoài đến vợ con nhà, nên người vợ thất tình ghen tương, có lúc làm như ngầy dại, kêu trời đất mà trách móc chồng, tiếng than khóc nghe rất xót thương, song người chồng bị bùa là thuốc mê... chi của người vợ bé, nên chẳng màng đến người vợ lớn, mặt tình than than khóc khóc.» Tôi nghe vậy lấy làm đau đớn cho người dờn bà ấy, vì có câu thương người khác thể thương thân, nên tôi suy nghĩ, rồi tôi lại trách người dờn bà ấy rằng; dẫu cho chồng mình có vợ bé hoặc là sa mê dân diêm đi nữa thì mình cũng như trong lúc đêm thanh vẫn dùng lời trái phải mà khuyên lơn chồng, lẽ nào anh chồng chẳng hồi tâm để mang chi sự ghen tương thái thậm làm cho thân thể gầy mòn bỏ phỉ việc nội trợ, lại có lúc làm nhục đến thân chồng thì người dờn ông dể dè nhìn đặng sao, rồi sanh ra vợ chồng bất hòa vớ nhau, chừng ấy anh chồng lại oán đăm mê vợ bé hơn nữa, vậy có phải làm mới mà như chồng cho thêm nữa chăng?

Còn phận anh chồng là nam nhi bỏ hải sao chẳng xữ đạo nhà cho êm thuận dành bỏ chỗ cha mẹ sở định, mà sa đắm theo phận tiểu tình, quên phứt tào khang

là nghĩa trong, người như vậy có đáng chê chắng? có đáng trách chắng? đã biết, trai 5 thê 7 thiếp mặt dẫu, phần mình làm trai thì phải nhớ câu; lập vườn thì phải khai vườn, làm trai hai vợ phải thương cho đồng, mà ỡ.

Còn phần dĩa bà con gái, cha mẹ thân sanh ra có hình vóc không lẽ mà mình kiếm không dặng một chồng, cần phải lên hức cùng chồng người mà hại cho gia đạo người phải sao xiết, còn có chỗ vợ lớn thuận đem về nhà thì mình cũng vào lớn ra cười dương như làm kẻ tôi tớ vậy rồi mình có dặng vui chắng?

Vậy em xin nhắc bạn nữ lưu hể có đời bạn rồi thì phải suy xét lấy mình, phải nhớ câu tiết hạnh thờ chồng, trước sau như một, thì muốn việc cũng đến trọn vui cả thấy.

Ômôn: Madame J. Phurée

Xem người gấm lại ta (TỬ ĐẠI CA)

Tôi nay tiểu sanh quê ở An-hương.
Nhào tâm nghĩ đến mọi đường.
Đặt một bài cơn buồn ca chơi.
Mang ơn Đại-pháp nước người,
Đến gọi nhún đủ mùi vảo mình.
Giáo truyền sử kinh, mới mở mang ra

[lần

Miếng Việt-nam, dức hóa triêm dân
[khương vật phụ.
Địa lợi diên phi, bá ngũ cốc phong dặng.
Cư một tân thặng.....
Xem trong Ngủ-bộ đại châu,
Khấp hoảng-cầu nơi đầu đầu;

Cần thương trường đua nhau lẫn hóa
Cơ khí bày khéo khôn rất lạ,
Như tự-chuyển hóa-xa khí-cầu,
Không trung có phi-thoàn,
Hải nội hóa-thoàn
Diễn tuyền bày khắp mà đồng tay.
Kia dộng thủy nọ thăng thiên,
Cả thế gian bá ban kỳ nghệ.
Cơ xảo cực cùng, chỉ nhường tạo hóa công
Mỗi mỗi tình thông.....
Còn xem Nam-việt nước ta.
Miếng có tiền mong đều kiều xa;
Chẳng nơi đường công thương cách trí.
Như gương liệt cường bên phương
[Ấu-Mỹ.

Bao nhiêu lời cả cứ đứng cho tay người
Nở để chúng tung hoành
Nghinh ngan khắp cả thị thành.
Sự nghiệp bày kinh dich.
Lập hàng nọ dựng tiệm kia.
Bả choán tranh các phương đại lợi,
Biết mấy muôn ngàn, sẽ đưa ngựa tay
[thần

Của ấy bởi dẫu.....
Bển nay còn chắng lo âu.
Thấy món nào mới bày ra,
Vất tiền, mua liền.
Chúng thấy vậy làm kiêu
Lại bỏ dờ tung tiền, rất bỏ han đến dều
Của xót con mắt, đồ mỗ hôi, chắng nghĩ
[công lao.

Có mấy đồng cũng tuồng.
Làm giàu cho người.
Chẳng hiệp cùng quê hương.
Đồng khởi đại thương, dặng đua chen
[với đời...

Có hay, đất đai xứ sở của mình
Người vinh ta nhục sao đành.
Chốn phiên ba, nơi thị tứ.
Lợi quyền về china,
Còn những nơi lâm hồ sằng giá;
Chơn lăm tay bòn, rỗng rỗng những bọn ta

Sao chắng xót xa.....
Cúi xin khấp cả quê hương.
"Mở ruột gan thương người đồng bào.
"Làm sao biết ăn biết nói đủ lời,
"Nở để vậy, nghiên trông mà xem...!
V. q. Hưng lục.

Lời diễn-thuyết của ông Casta-Lumio

Các ông,
Trước hết tôi xin cảm ơn các ông muốn làm cho tôi vinh hạnh nê, mời tôi đến diễn-thuyết giữa hội này đây. Tôi tưởng chắng cần chi phải tỏ cho các ông biết rằng tôi là người nhiệt thành về cuộc tranh thương nầy. Đã lâu rồi, tôi thường ước ao sao người Annam biểu sự cạnh tranh quyền lợi. Nay đã hiện rồi nên mong nã lo tình như vậy thì tôi khoái lạc vô cùng.

Lúa gạo là gốc trong cuộc xuất cảng nơi xứ nầy. Nếu muốn vấn hỏi quyền lợi thì phải lo sự ấy; chớ dẫu các ông giành được các mối lợi khác, mà mối lợi lúa gạo các ông còn để cho họ nắm thì công phu của các ông cũng chưa thành. Hể các ông giành được mối lợi lúa gạo rồi thì các mối lợi khác tất nhiên cũng phải về tay các ông hết. Các ông thấy đều hiện như vậy. Ấy vậy sự bán lúa gạo là một vấn đề quan hệ hơn hết của các ông đó.

Mà nói vấn hỏi quyền lợi là sao? Tôi xin giải sơ ít lời cho các ông nghe. Các ông là dân trong một xứ giàu; các ông làm cực nhọc mới ra được hạt lúa. Mà hể lúa làm ra rồi thì người ta tính thế mà mua giá rẻ. Những người mua lúa

ấy họ chở về họ xay ra rồi bán gạo cám tằm mà lấy lời bạc triệu bạc ức, lớp thì họ cất lúa cao, họ sắm xe tốt, xài phí phủ phê, còn lớp thì họ chở về xứ họ nữa. Còn các ông có ruộng tốt, ra công dầy, mà chung cuộc rồi năm nào cũng vừa đủ nuôi miệng mà thôi, chớ không dư dả chi hết. Xứ Nam-kỳ có tiếng giàu mà bị họ thôn lợi chở về xứ họ nên cũng không phát đạt thành vương được.

Nay các ông thấy rõ sự thiệt hại rồi nên các ông tự hỏi: Tại sao mối lợi mình không nắm để buôn cho họ? Tại sao mình không hưởng được mối lợi để cho kẻ mua, kẻ chở, kẻ xay, kẻ bán và muôn nãn kẻ làm giới thiệu họ hưởng hết vậy? Nếu mỗi năm số lợi của họ hưởng đó mà trở xẻ tay mình, luân chuyển trong xứ mình chớ không ra khỏi thì xứ mình giàu biết bao nhiêu? Tại sao mà mình ki ông cái lương nông nghiệp lại dặng cho xứ thêm giàu dân thêm lợi?

Các ông biết hỏi những câu ấy thì là biết vấn hỏi quyền lợi rồi, mà nếu làm cho được như mấy câu hỏi ấy thì mối lợi trong xứ nầy về tay các ông rồi. Ấy vậy câu «vấn hỏi quyền lợi» ngl-la là mình ra lãnh lấy mà làm dặng chung hưởng với đồng bang, nhứt là trong sự bán lúa gạo phải ra lãnh mua chớ đem xay rồi bán cho ngoại-quốc dưng để khách-kiều cư dự vào.

Đã biết trong cuộc cạnh tranh các ông phải lấy quyền lợi mà làm gốc, bởi vì quyền lợi mà sanh mạng của các ông, nhưng vậy mà các ông muốn nắm cho được quyền lợi ấy các ông phải nương quốc-thể, phải dưng lòng ái chương

cho bên mới được. Thiệt như vậy đó các ông; hiện nay các ông nhờ có lòng ái chuộng điều đặc giúp đỡ các ông nhiều lắm. Vậy các ông nên để lòng ái chuộng đứng trước rồi quyền lợi tiếp theo sau. Nếu các ông làm như vậy được thì cuộc tranh thương của các ông gần thành rồi đó; bởi vì trong nước có người lực hành mà cũng có người hẹp lượng, mánh ý, dài dãi. Vậy phải lấy sự ái chuộng mà khêu lòng những người cạnh tri ấy đang họ giúp cho kẻ lực hành làm cho mau nên việc. Nếu mỗi người đều chung đứng nơi nền ái chuộng thì lòng nghi kỵ lợt phai, mà lòng nghi kỵ rữa sạch rồi, đây đồng tâm một dãi được thì đi vững vàng, công kết quả.

Các ông, chúng ta thấy rõ nẻo đường chúng ta phải đi rồi, chúng ta biết phải dùng tâm lực thế nào đáng đi cho tới nơi được. Vậy chúng ta xét coi cách thức phải đi làm sao. Muốn kiếm cách thức ấy thì phải nghĩ: cứu cuộc mua bán lúa gạo cho kỳ. Hễ mình biết rõ cuộc ấy rồi thì tất nhiên mình sẽ biết phải làm thế nào mà đoạt được quyền lợi.

Tôi tưởng cuộc buôn bán lúa gạo nên chia làm 4 đoạn và 4 đoạn ấy hiệp lo mới thành cốc mẻ lợi quyền. Đã biết thế thường không ai chia như vậy, song theo cuộc tổ chức của tôi sẽ bàn với các ông đây, đầu chia như vậy cũng chẳng hại gì. Bốn đoạn ấy là:

1. Làm ra lúa.
2. Mua và chở lúa.
3. Xay ra gạo.
4. Bán và chở ra ngoại-quốc.

Đoạn làm ra lúa là đoạn thuộc về phần các ông. Xưa nay các ông phân nan về sự lúa của các ông làm ra mà các ông

không có lợi bao nhiêu, còn họ mua đi bán lại mà họ lời bạc triệu bạc ức. Các ông phiền như vậy cũng phải, song xin các ông hãy nhớ rằng gạo là một vật cả và hoàng cầu đều dùng, bởi vậy giá trời sụt chẳng phải các ông liệu được. Trong cuộc bán gạo thường ngoại-quốc họ hỏi mấy nhà lãnh xuất cảng đăng họ mua hai hàng định giá với nhau xong rồi, nhà xuất cảng họ mới hỏi mấy nhà máy mà mua lại. Nhà máy chịu mới rồi mới định giá lúa. Các ông nghĩ đó mà coi, giá lúa thì tại ngoại-quốc họ định chứ chẳng phải các ông diễn chủ định được. Ấy vậy nếu có người hỏi vậy chứ có thể nào mà làm giá lúa cho cao đăng cho dân Annam hưởng hay không? thì tôi không biết sao mà trả lời. Tuy vậy mà các ông nên biết rằng trong sự mua bán lúa gạo họ có cạnh tranh với nhau luôn luôn, và các ông nhờ có cạnh tranh như vậy lên các ông bán lúa không mất tiền cho lắm. Nay các ông muốn làm cho lúa cao giá, tôi coi khó lắm, bởi vì nếu các ông không chịu bán lúa thì nhà máy cùng nhà xuất cảng họ không dám chịu mới với ngoại-quốc; mà họ không chịu mua lúa thì lúa đi, giá sụt chứ không thể nào trời được.

(Sau sẽ tiếp theo)

Trích trong N. C. M. Đ.

Đáng khen! Đáng khen!

Tuần rồi Bốn-quán có thuật chuyện bọn hát xiết Annam đến hát tại Cán-thơ nhưng gặp việc chẳng tỏ vẻ ra đăng trọn sự hay giỏi của Bọn hát xiết này cho chư Đốc-giá tường tất.

Trong 17 đêm hát tại Casino của M. Hùng, đêm nào như đêm này, ới thời thiên hạ đua nhau đến coi chật nước. Trong bọn nhiều tay làm tướng kiểu cách chế sửa theo thời đời văn minh ngày nay thiệt là hay: xem không nhàm, khen không nong...! Nhứt là M. Thông và M. Cang hai anh em ruột là kép hát có danh trong bọn, làm chầu vai tướng luôn luôn. Như diễn lớp «THĂNG LÂN BÀN ĐEO» M. Thông làm vai «Thăng Lân» đầu ai buồn cách nào thấy cũng phải cười mới đăng (điều có duyên và không có lời tục tĩu), hát lúc «Bùi-Kiểm» ái sắc NGUYỆT-NGA cô Hai-Cú làm vai NGUYỆT-NGA... hay. Bộ cử-chỉ dăm thắm, ngầu bành thanh tào, thật phải trang thuộc nữ, gần tiết liệt cùng Lục-Sanh, lúc nâng trượng bức tượng Văn-Tiên lên... giọng ai bị vào vái hôn chổng, mặt ỏ dột nâng than than trách phận... lại thêm lúc đó tiếng tiêu thiếu chấp trời, nghe ra dường như gió thổi mưa sâu, ai cũng là mũi dạn. M. Cang làm vai Bùi-Kiểm, bộ tịch gọn gàng ăn mặc dõng thấy Thông, thấy Ký, sau rõ là Công-tử Bảnh, miệng có duyên, giọng ca ai cũng muốn nghe... hay không chỗ nói. Còn M. Thông làm vai thăng Lộ dây tờ ruột của Bùi-Kiểm, diễn nhiều cái cười là cười. Lúc Nguyệt-Nga gạt Bùi-Kiểm mà làm chay cho Văn-Tiên M. Thông làm thấy chùa lên dần thuyết kinh không khác nào thấy chùa thiệt, vui là vui.

Hát lúc Hương-Hộ phụ tá quốc-trái M. Thông làm Hương-Hộ tánh hà tiện không ai bì, nhờ vợ khuyên lơn chỉ đều lợi hại, (Cô hai Cúc làm vai vợ Hương-Hộ ca bản quốc-trái có ra bộ hay lắm) nên Hương-Hộ đem tiền cho nhà nước

vay, sau dựng quan thường Mè-day, rồi về làm tiệc ăn mừng, M. Cang làm tên dây tờ ruột ca nhiều bản có ra bộ và hát triệu châu, như chặc Triều-châu thiệt... thôi! cười muốn hạt hơi, thiên hạ vỗ tay vang rập.

Còn hát lớp một thầy kia có tánh háo sắc tư tình với một cô nọ, kể bị vợ ghen ca có ra bộ hay chẳng cùng và vui hết nơi đăng. M. Thông làm vai người đồn bà, M. Cang làm thầy đa tình, cô hai Cúc làm vai vợ bất ghen... xúng kếp, xúng đào coi đáng khen lắm... Còn nhiều lớp hay n. ộ nữa nói chẳng cùng.

Qua việc nhào múa, phóng dao, đánh đu, làm hề thì M. Thông làm tướng không chỗ chê đăng, M. Cang ca giỏi và làm hề rất có duyên. M. Liên đánh đu và hề ghê ngồi trên đu tuyệt diệu, M. Xiên đi giày tấp khấn nhiều cách cũng hay. M. Chuyên nằm ngửa lấy hai cái chơn liện thùng xiêng xéo đủ kiến thiệt là thiện nghệ. Còn M. Minh hình như con rắn tay chơn diện nhiều xây bề phía nào tự ý mới là la cho chó.

Bọn tài-tử thì có ông Thổ làm chủ, chọn nhiều tay dờn ca giỏi lắm: Như có 2 cô nữ tài tử là hai Cúc, bảy Kiều giọng ca tiên-tao thanh-thót nghe êm tai kẻ ông cùng.

Đáng khen Đổng-bung ta là M. M. André Thận và Joseph Ngừ hai vị chủ uôn và chủ sự có công lập thành bọn hát xiết, lại sắp đặt kiểu cách rất nghiêm chỉnh, chế rheo điệu kiêu thời văn-minh điều nhiều lớp tướng mới, lạ, hay, ngộ (chẳng phải mang râu đội mào, mặt thì tròng trộm, ôm bụng mà hề, ó cho lờn tiếng, trống đánh diết tai, hát hoài cũng Tam-quốc, Đường, Tống; rồi Tống, Đường, Tam-quốc, lần lần cũng bấy nhiêu đó, như «Hát bội

trăm trăm trong mấy rap hát kia vậy đâu thật rất phũ rất hạp, xem đẹp mắt, nghe êm tai, đáng đồng tiền biết chừng nào.

A. II.

Lạc điệp qui căn

Tiểu thuyết

(Tiếp theo)

Qua bữa sau, ông cả Huỳnh-dinh-Thoại tiếp đãi một cái thơ ở Tân-Thành gửi đến mở ra thấy nói như vậy:

Tân-thành ngày 12 tháng giêng
năm Tân-Dậu 1860

Trước kính thăm ông cả bà cả và nói nhà đang muốn đều hạnh phúc, sau xin thưa cho ông bà rõ: từ ngày tôi xin phép về Tân-Thành viếng nhà đến nay cũng nửa tháng rồi, chẳng tin tức chi đáng cho ông bà hay; vì về đến nhà vài bữa, kể bà thân tôi phát bệnh đau nên tôi phải nán ở lại mà lo thuốc men, thậm thay bình già trăm trê tới ngày nay cũng chưa thấy giảm thuyên. Sợ nỗi ông bà có lòng trông tôi, nên phải gửi thơ này cho ông bà rõ và xin cho tôi ở lại một ít lâu mà bảo dưỡng căn bệnh của bà thân tôi, chừng dặng an lành rồi, tôi sẽ qua mà ruyền giáo nghề y cho cậu hai theo lời hứa

Nay kính

Y sanh: Nguyễn-Cu

biệt hiệu là Ngô-kiến-Vu

Đọc thơ rồi, ông cả bèn kêu Anh-Tuấn mà nói rằng: nè con, thấy con mới gửi thơ cho cha hay rằng có việc nhà, nên lúc này qua chưa dặng mà dạy con thêm nữa; vậy con hãy rặng ôn nhuần sách vở bút toán lại cho am thực, hấu ngày sau kể chi cha ra dự việc làng, vậy mới gọi phụ nghiệp tử năn thừa, tướng môn nhi xuất tướng.....đó.

Anh-Tuấn nghe rồi thấy mình mắc việc nhà chưa rảnh dặng mà dạy mình

trong lúc này, thì có ý mừng nên khi nghe ông cả nói giũt lời bèn dạ dạ lui ra chạy kiếm Sáu Khùng tỏ bày sau trước.

Sáu Khùng nghe cũng mừng bèn vỗ vai Anh-Tuấn và nói: vậy thì may cho cậu dặng thông thả kiếm chước mà biệp mặt cùng nó da.

—Vậy thì chú làm sao giùm chuyện này cho mau dặng cho tôi chứ...! Sáu Khùng đứng nhẵn mặt gái đầu một hồi dường như suy nghĩ chuyện chi rồi nói: phận tôi nói với nó cũng là khó, nhưng mà tôi có một người làm mai rất giỏi. — Ai đó? — Chị mười Bja.....cậu biết mà — Sau lại không...!... thì Thiêm Bja ở tá điền tôi chứ ai — À, vậy thì cậu hãy cậy làm mai giùm chắc được, vì tôi biết chỉ là tay bành lảnh, chuốt ngọt giọng quynh hơi kèn hay lắm, dẫu ai có chặc dạ bực nào chỉ dờn ít lần cũng phải viển. Nghe nói rất đẹp lòng, Anh-Tuấn bèn lén tới nhà Thiêm mười Bja trước giả ý đi chơi sau thừa cơ cậy việc. Tới nơi, Thiêm Bja tiếp chào mời ngồi rồi nói: dữ khờn, gần một năm nay cậu mới tới nhà tôi, may là hôm nọ tôi gặp cậu tôi mới, nên nay cậu mới đi đây (và nói và cười). Anh-Tuấn nói: tôi ít đi là vì cha mẹ tôi không cho, dạy phải lo học tập mà thôi, sợ đi rồi xao lãng việc học hành. nhưng mà tôi có tánh....nó đến đây, Thiêm Bja tiếp nói: Thi cứ ông cố ông nghe gì mà lo dữ vậy, ông bà giàu có, cậu là con một dẫu mà cậu nằm ngựa cậu ăn xài mánh đời cũng không hết của.... (lại) Anh-Tuấn nói: không nói giấu gì thiêm, tôi mà, không muốn học nữa đây cũng bởi tôi có lòng thương một đứa con gái kia, tuy là nghèo cực ăn mặc vài bộ rách rưới, song sắc diện nhăm dáng mặt

thuyền quynh lăm — Cậu này bắt từ dữ, vậy chớ dứa nào đó?

—Con Bạch-Mai. — A, con này con của anh Thôi-Quai mà, nó hay đi ngang qua đây hoài, phải nó cũng là ngộ dứa, mà thiếu gì chỗ, sao cậu lại muốn nó e không xứng đáng đó...! — Thiêm nói cũng phải, song tình thương lựa gì xứng đáng vậy chớ thiêm không nghe người ta nói: Thái-Tử eon theo Dương-Ngọc là gái phượng rầy, còn Công-Chúa lấy dứa bán thang, ấy cũng bởi là duyên nợ nên mới vậy. Tôi đây cùng Bạch-Mai chẳng biết có duyên nợ chi chẳng; song từ ngày gặp mặt nó, tôi phát động tình thương, nên đến cậy thiêm có thể nào giúp tôi dặng hiệp mặt cùng nó, thì ơn thiêm rất dày ơn, tôi sẽ đến đáp chẳng sai. — Tương là chuyện gì khó, chớ chuyện đó tôi gầu công cũng phải được; vì con Bạch-Mai nó hay ghé đây chơi bởi chuyện vắn với tôi, lẽ nào tôi nói chẳng dặc lời sao? Nhưng mà tôi sợ sự đổ bể ra ông bà hay dặng...cháu ơi! chắc là tôi dờ nhà đi không kịp da — Thiêm chớ lo, tôi quyết giữ việc này cho kín đáo — Thôi đi cậu, mấy đời ai lấy thùng úp voi đi cho dặng.....dừng báo hại đến tôi tội nghiệp — Anh-Tuấn cứ gấn vó hoài, Thiêm Bja cảm lòng không dậu, bèn c lu miệng tính giùm việc đó, song nói phải huôn huôn một chút mới dặng, ngày nào an việc rồi tôi sẽ lên nhà giả chước thông tin cho cậu hay sẽ xuống. Anh-Tuấn nghe nói dặc chi, bèn từ giả ra về, chơn thì đi chớ lòng cũng trông cho mau mau dặng ngày hiệp mặt.

Nói qua Thiêm Bja, từ khi chịu mệnh cùng Anh-Tuấn việc đó, thì cũng quyết lòng đón cho dặng Bạch-Mai ngộ trao lời khuyên dụ. Chiều lại Bạch-Mai đi

ngang cửa, Thiêm Bja bèn kêu mà nói: em hai, sao mấy bữa rầy không ghé chơi? bộ em có chuyện gì gấp lắm phải không? lúc này đã có nơi nào đi coi đi hỏi nói qua mừng giùm với.....Bạch-Mai nói: mấy bữa rầy không rảnh mà ghé thăm thiêm dặng, xiu cảm phiền, để mai tôi vô ghé chơi lâu mới được chớ bây giờ gấp về lo cơm nước cho ông già tôi ăn kéo tôi...Thiêm Bja nghe nói mai vô ghé chơi lâu rất mừng, vì sẽ có ngày giờ mà trao lời bơn thiệt cùng Bạch-Mai, nên ngộ Bạch-Mai và cười và nói rằng: cho chắc qua trông da.

(Sau sẽ tiếp theo)

Phạm-kỳ-Lương

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 10 180

Đồng-Dương..... 10 90

Giá lúa

Mỗi tạ 68 kilos chờ đến Chợ-lớn và trả bao lại.

Lúa cũ mỗi tạ từ 10\$10 tới 10\$20

Lúa mới " " " 7\$95 tới 8\$20

Bọn hát xiết Annam

(Cirque Annamite)

Lời kinh cáo

Từ ngày chúng tôi lập thành bọn hát xiết Annam đến nay gần dặng 1 năm rồi, thường đi hát khắp Lục-châu, đến đâu nói cho phải: cũng nhờ Đồng bang, đối nghĩa Đồng hào, thương tình đồng chí, vui lòng xem giúp, lại cũng là may: kếp hát và nam nữ tài tử của bọn chúng tôi làm tuồng dặng êm tai đẹp mắt Đồng-bang, nên tiếng khen không giũt. Ôn

Ấy, chúng tôi thăm cảm ngàn ngày.

Nghĩ vì: Xưa nay Đồng bang ta chưa ai ra lập dựng một bọn hát xiết khí cụ sung túc như các nước bên cõi Âu-mỹ. Nay chúng tôi chú ý, thiết là: BẮT CẦU LỢI CHỈ CẦU DANH, muốn lập thêm bọn hát xiết của chúng tôi ra cho thiệt lớn, kếp làm tuồng chọn người cho thuần thực ngó ngoại bang trông vào may mà dựng đẹp mắt người khen, thì tiếng thơm cũng bay lầy cho Đồng-chúng.

Vậy tôi rao báo này cho Lục-châu người Annam ta mà thôi, ai có biết kiểu cách chi lạ trong cuộc thể thao: nhào, múa, đánh đu, đi giày, hoặc nghề chi khác v...v... Xin đến giúp sức cùng bọn chúng tôi, thì chúng tôi cũng trọng tiếp luận tại rạp dựng và hứa công cho xứng đáng.

Nếu vị nào muốn viết thư trước cho tôi, mà bao luận đều chi, xin để bao như vậy: Và xin nhớ biên cho tôi cái hiệu thì tôi sẵn lòng trả lời.

Monsieur André Thận. Directeur de la troupe d'acrobates Annamites a

Vinhlong. (à faire suivre)

André Thận kính cáo

Lời Rao

Ông trưởng-toà Nguyễn-quang-Khuê cần dùng một người làm phó trưởng-toà (clerc assermenté): chẳng cần chi thạo nghề ấy, miễn là ăn học đủ thì thôi.

Ai muốn xin do nơi Báo quán An-Hà

Nam-Bác-Ai

Kính trình cùng quý-vị:

Tại tiệm tôi, có trữ Trà-Nam-Việt, dầu mần (Essence de menthe) hiệu Lô-tiên và các thứ xà-hong.

Có phòng ngủ, rộng rãi sạch sẽ.

Có bán cơm Annam, cơm Tây, và rượu lè

Người Quản-lý tiệm này, biết phép vệ-sanh, cho nên sự tinh khiết ít nơi bì kịp!

Gửi xin chư-vị đồng-bào, mở lòng đoàn thể, giúp chúng tôi cho vững bước trong cuộc thương trường, là 1 điều chúng tôi rất trọng ơn chư quý vị lắm đó.

Nghĩ rằng:

Người Annam, thương Annam, Lập sống, phá núi, dầu làm như chơi!

Monsieur Lê-Mai, Quản-lý

Nam-Bác-Ai

Poste de Trà-ôn

Kính đồn

Mấy ông Chủ-bút Nhật-trình quốc-ngữ nếu đi lỡ đường, ghé ăn, nghỉ tiệm tôi chúng tôi chẳng tính tiền chi cả.

Lời rao

Ruou Rhum Stella

Hội làm Đường và làm rượu rơm ở tại Cantho kêu hùn vốn thêm cho đủ 1 triệu rưỡi quan tiền langsa (1 million et demi de francs)

Vị nào muốn hùn xin do nơi ông QUẢN LÝ hội ấy đương niên ngụ tại phòng văn quan Trạng-sư A. Viviers tại Cantho

Nam-Đoàn-Thể

RESTAURANT

Quai du Fort (Cantho)

Kính cùng lục châu chư tôn đồng rỏ: Chúng tôi mới lập 1 cái tiệm hiệu là NAM-ĐOÀN-THỂ gần cầu tàu Khách-trú, gần nhà hàng ông Vô-hiếu-Đề (quai du fort Cantho) để bán đồ điểm tâm như là: café, bánh, nước đá, và đồ thứ rượu (Consommation) và sách, vở, giấy, viết, mực v. v.

Xin mời lục-châu chư tôn có dịp đến Cantho tiện đường dời gót ngọc lại tiệm chúng tôi, trước coi cho biết công cuộc chúng tôi tạo lập, và sau nữa, chư tôn muốn cần dùng món chi, chúng tôi sẽ làm cho chư tôn vui lòng.

Xin đến, sẽ thấy chúng tôi hết lòng hoan nghinh và tiếp đãi vừa ý chư tôn chẳng sai.

Xin chư tôn niệm tình Annam cùng nhau.

NAM-ĐOÀN-THỂ Kính bạch.

Hậu tạ

Giao tiếp thương mại hội

CU LAO MÂY — TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1. Mars 1919, đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tính số mỗi 100\$00 thì lờiặng 52\$ còn tài sản thối hội hết thấy giá đáng 50\$00 đều tính nhập vô số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn là 150\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1. Decembre 1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn hỏi đều chi xin gửi thư cho Monsieur Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương xã Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đặt rỗng bằng nước mía, uống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bốn hiệu kính cùng chư quý vị rỏ: Như vị nào muốn lãnh về bán đặng kiếm tiền huê hồng, xin viết thư cho Bốn hiệu mà thương nghị.

Lãnh về bán khỏi trả tiền trước, bán đặng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu. Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán chẳng đặng, thì gởi trả lại cho Bốn hiệu cũng đặng vậy, miễn là về còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho

Kính Cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sẵn lòng muốn bán hai sớ ruộng của ngài, ở tại Tháp mười (Mỹtho) sớ thứ nhất được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sớ thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xáng mới vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chớ lúa ruộng lắm, và như muốn chớ lúa thặng lên Chợ-lớn đi ngã sông Văico cũng dễ lắm.

Hai sớ ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại sẵn trong đất có mười ba cái địa, cá rất đại lợi. Có một sớ đất khác kề cận với hai sớ ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao gia bán.

Hai sớ ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn giạ.

Ai muốn mua hai sớ đất ấy xin gửi thư cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gởi cho sớ Nhật trình An-hà tại Cantho mà thương nghị và đến xem bản đồ thì hiểu rỏ.

MỸ KỸ

TIỆM HOA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON DẤU

ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách dặng hay: tại tiệm tôi có là n má đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mỏ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điều thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ hoa chơi dung nhâm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô bở, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển liễn và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIỮ cần khải

Phở cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán,

Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rày,

Lục-châu quân-tử, ơn dày

Mãn-cần mua giúp, ngày nay thanh-hành,

Thanh-hành dặng cửa hàng rộng mở

Máy sấm thêm, thấy thợ tin rờng,

Lành in chi thấy đẹp xong,

Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-bồng,

(thiệp-tan.

Toa, sổ, bộ, làm càng kỹ lưỡng,

Chắc lại bền chắc nhường của người

Nói chỉ sách đóng thi thời!

Lưng da, lưng bở, để dời ít hư.

Sách in sáng, tinh từ, Kim Túy,

Tự điển cùng Sứ ký Đại nam.

Tuần tra Pháp lệ, dạy kham,

Cách thi hành án, thiết làm rất hay.

Thước, viết nghiên sáng đây đủ hạng

Thiếu chỉ dẫu giấy láng, mực ngời;

Chuồn trao, nào phải nhữg lời.

Sang chơi 1 chuyển xin mời các ông

Tuy vật liện, nay không dễ đủ,

Bốn quán nào dám phụ ý ai,

Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,

Miêng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.

An-Hà AnQuán Bd Saintenoy Cánh-thơ.

Đến kính.

LOI RAO

Kể từ ngày 1er Novembre 1919, ai có trồng mía nhiều xin chờ đến lò rượu **RHUM STELLA** tại làng Phú-Thứ (Cánh-thơ) mà bán. Bất luận mấy ghe cũng mua; mua dặng tiền lắm.

Còn ai chưa trồng mía cũng nên trồng cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mía mà làm rượu.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lầu của Trần-vũ-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cánh-thơ. Vậy xin đồng bang liện vài cất tiền ủng hộ mua đọc giúp vui giây lát, giải muộn thoả cũng được vài canh. Trước là coi cho tiêu khiển ngày giờ sau thấy đều tẻ mà chưa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20

Ài mua nhiều tính giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 0\$20

50 cuốn giá..... 6\$50

100 cuốn giá..... 12

LE KHANH-TRINH**Geometre-civil**

CANTHO—CHAUDOC

LEVÉ DE PLANS**Délimitation et Bornage****EXPERTISES****Ông Lê khánh-Trinh****KINH-LÝ****Cantho—Chaudoc****Lành đạt điển thổ****Phân ranh hạng****Tương phân thổ sảng****Công chuyên làm kỹ và mau lại giá nhẹ****Xin viết thư nơi tôi mà thương nghị.****Thuốc điều hiện Globe**

(TRÁI ĐAT)

Có gói 10 điều

Có gói 20 điều

Hút đã ngon, để dành lâu đượ không mốc, không mục.

Tại Hàng DENIS-FRÈRES có trữ bán

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CÁNTHƠ

Tại nhà máy này có xay và trữ gạo trắng, bán lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hạng tùy theo giá.

Trong lục-châu, chừ vị nào muốn mua hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà (thương nghị).

Décortiquerie de Cantho.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu dặng rõ tại nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, có bán sách chữ quốc-Am để giúp cho Hương-chữ có quyền thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trường và có đủ kiểu yết thi, lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VĂN-MÊN mới soạn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$ 00

Tiền gởi..... 0.15

Xin viết thư đến nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, mà mua.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Geometre civil

Longxuyen — Chaudoc — Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage**EXPERTISES****Ông Phan-van-Vang**

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGẠCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lành đạt điển thổ,

Phân giải hạng,

Tương phân thổ sảng,

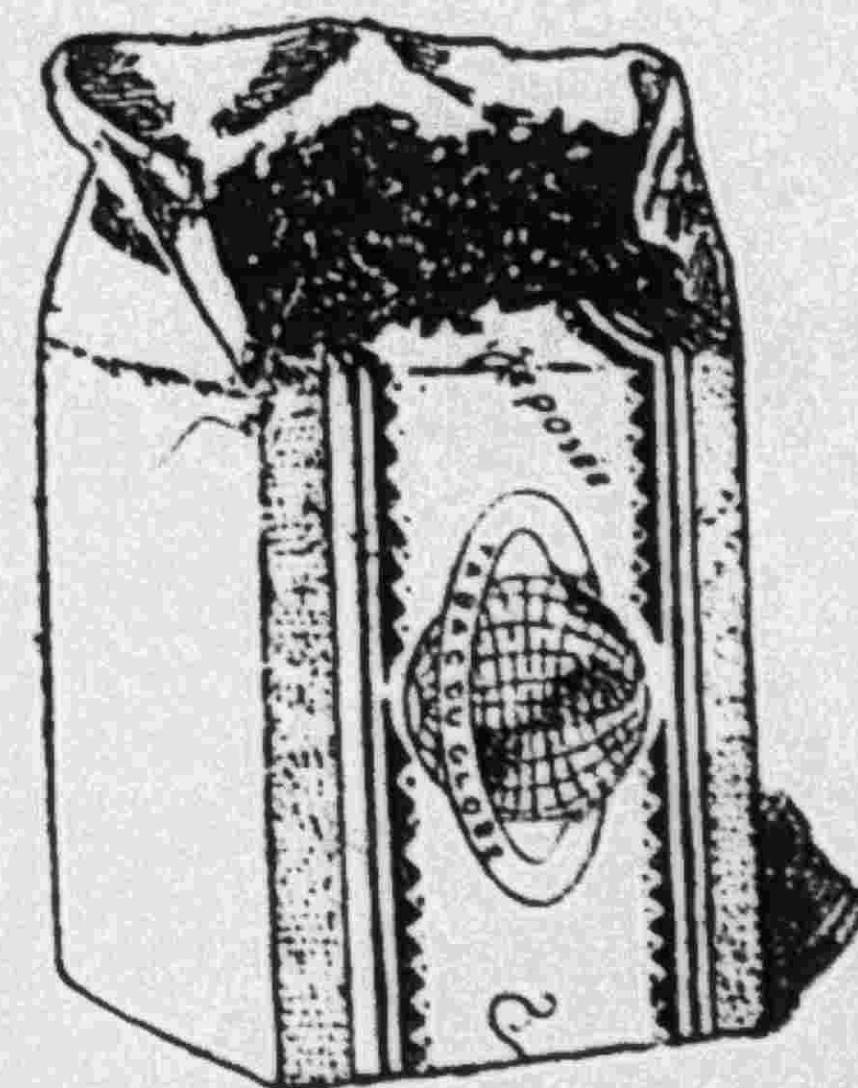
Công chuyên làm kỹ**cang và tin giá nhẹ**

liện chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị

Thuốc gói hiệu Globe

(TRÁI ĐAT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho thuốc Gà-lốp là dưng, khói thơm, hút không khổ cổ.

Một mình hàng DENIS-FRÈRES có trữ bán sỉ mà thôi.

HIỆU MÓI**Trần-Mạnh**Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách-Trú—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp, thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sạch, truyện, thơ, tuốc-giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân vân.....

Kính cùng Lạc-châu Quân-tử

Thêm tôi mới lập, bán đủ các loại hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi.

Tôi có lãnh bán CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách châu thành) có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chữ-tôn lập tức. Nói tóm lại đến là: chữ-tôn có cần dùng vật chi, ở tại Cantho có bán, thì tôi cũng có thể mà gửi ngay cho chữ-tôn được vậy.

Xin chữ-tôn Quý-khách, tương tình đồng-ban, ra ơn chiếu-cổ, giúp nhau, đừng mau tấn-bộ trong neo thương-trưởng, thì ơn ấy rất nên thêm cảm.

TRẦN-MẠNH kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ**HIỆU TÂN-PHƯỚC**Đường kinh lập—**Cantho****NGUYỄN-NGỌC-NỮ**

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rỗng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì dẻo trong tú có kiến rộng nước kiến lên

không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu-cổ giúp bạn đồng-bang trong cuộc thương mại.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Võ-văn học hiệu

Trường học của Ông Võ-văn Thơm lập, gọi là “Võ-văn, học hiệu” đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường

Thầy giáo cần mẫn con nít học mau tiến phát vô cùng.

Tiền học và ăn, ngủ phải đóng trước tin giá như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ) ...4\$

Học và ăn buổi trưa,7

học và ăn ba buổi, ngủ

tại trường 12

Như ai dùng giấy Quốc-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Võ-Văn cũng thấu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kể là 16\$

Bữa 3 Juillet bài trường tới 5 Aout thì tự, còn kỳ bài trường Tết thì cứ rằm tháng chạp bài qua rằm tháng giêng thì tự ba con cô bác ai có dịp đi Cantho ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm đến gì, xin gửi thư cho Ông Võ-văn-Thơm, thì lập tức có thư trả lời.

PHARMACIE SHANGHAI**TRÔNG RẮN THAY CON MẮT**Chủ nhân **TRIỀU-CUONG**Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 88—**Cholon**Một tiệm mới ở tại đường Gallièni, số 3—**Saigon**

(Ngang nhà giày xe lửa Saigon-Cholon gần Chợ-Mới)

Bổn Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thân hiệu đều có dùng cái nhãn «Con Bướm Bướm» làm tin, chứ quí vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kéo thử giả nong vào thêm họ.

Bổn Dược hòng có gửi thuốc tại nhà M. THAI-KY-SON, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giảm giá của tiệm tôi, chứ quí vị ở trong Lạc-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay sẵn lòng gửi cách Contre remboursement. Còn tiền gửi về thân chủ phải chịu

SHANGHAI BO HUYES YẾN SƠ VÊ

(20) Thuốc bổ thần tinh thần hiện

THẬN HOÀN

Theo đời Văn-minh nầy trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thận nầy là một phương quí lạ trong việc tráng dương nếu bệnh các chứng thuốc Thận rất nên đề dặt, theo thuốc nầy mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm bao Di-tinh, nếu đề lâu ngày đường Ngọc quan hư xương móng hoại biến ra chứng Trệ-khi (đau giá) dùng thường thuốc nầy thì tráng hỏa cho mạnh môn âm nơi thận thì tức thì mạnh giới:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không dặng, giao cấu không nổi, mộng-mị di-tinh cũng là đờn bà lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc nầy công hiệu hơn hết, sức mới mạnh hơn tinh chắc của các loài cá, và âm thận thì hơn sức Lộc-nhung, thiệt là bổ thần hạng nhất trong hoàn cầu;

2.—Bàn hoàng thọ thấp, nhiệt sanh chứng lậu trệ, ngũ lâm, mới thì dai gât, lâu thì bài hoại đờn điều, hay là bởi đau sang độc mà uống nhiều thứ thuốc hại độc làm cho phạt vị hao thần phủ; dùng đến thuốc nầy cũng năng bồi bổ chơn nguồn tiêu trừ các chứng bệnh;

3.—Mỗi lưng mới gối, nhứt tề xương cốt, đi đứng có đau không vững vàng, các chứng thuốc về cuộc chơi bởi quá độ khiến tinh thần búng rỗng, dùng thuốc nầy trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vị hư khí huyết hao kém, hay

mệt hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bến bởi tích trệ nhiều, ăn uống không tiêu, dùng đến thuốc nầy khai vị kiện tì châu thần an ổn;

5.—Đờn bà con gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng dợt ngưng trệ đông khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích dài hạ, bạch dài hạ, đường kinh trối sục không chừng, khi ít khi nhiều ươi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc nầy rất hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thân hư mang môn hỏa kém, hay dài đêm, xương cốt mỏi mề, dùng đến thuốc nầy rất có tinh bởi thận, dầu già tuổi cao cũng mau có con thiệt là thuốc bổ thần rất nên công hiệu.

Như vị nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn nầy trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho dặng 3, 4 ngày các bệnh đều hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết dần suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng dặng, bệnh hoạn liên niên, như uống thuốc nầy cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay quí trong hoàn cầu.

Chứ quí vị có mua hãy nài cho dặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhãn «Con BƯỚM-BƯỚM» mới là thiệt thuốc của Bổn-Dược-Pông kéo lắm thử giả mạo

Cách dùng: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIÁ:

Mỗi hộp hai hoàn 1\$00

HỒI DÔNG BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
lành ròn bằng nước mía.

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý bình vực cái mỗi lợi
trong xứ ta đó.

RHUM
STELLA
CANTHO

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà nồng lại
nên thuộc nữa.

Mua nồng rồi mới biết.

SOCIÉTÉ

des

SUCRES ET RHUMS

Cantho Cochinchine

Muôn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DUONG HANG
Cantho, Saigon,
Bachien, Soctrang
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mỗi lợi càng ngày về tay đông-chường

Lưu ý approval avant publication
Cantho 6/8 Decembre 1919
L. G. M. H. H. H.

